

Adršpašský zpravodaj

občasník obce Adršpach č. 24 - červen 2015

PUTOVÁNÍ SE STARÝMI POHLEDNICEMI DO ADRŠPAŠSKÝCH SKA

Nadpis jsem si tentokrát vypůjčila - i když poněkud upravila - z knihy Putování se starými pohlednicemi z Hradce Králové do hor. Kniha vyšla v r. 1988 v nakladatelství KRUH. Autor (kterého jsem osobně znala) Prof. František Černý, Dr. Sc. (1926 Jaroměř-2010 Praha) byl významným historikem českého divadla, teatrolog a pedagog, přednášel na zahraničních univerzitách a mezinárodních kongresech. Po r. 1989 se stal na rok děkanem Filosofické fakulty UK v Praze. Celý jeho životopis a soupis jeho díla by vydaly na mnoho stránek textu. Já jej mám ve vzpomínkách jako milého, velmi slušného, člověka, který uměl poutavě vyprávět.

Der Zuckerskühn in Adersbach im Böhmen.

Potvrdila jsem si jen to, což už jsem věděla, že čím významnější osobnost, tím skromnější a civilnější projev. Útlá kniha, z níž jsem vybrala několik úryvků, začíná zastavením v Hradci Králové a končí na nejvyšší hoře Čech - Sněžce. Ke každému místu, o němž píše, připojil František Černý vždy několik starých pohlednic, historických zajímavostí i významných událostí a vzpomínek na své mládí. Zde je jeho vyznání: „Tu cestu, z níž vám budu posílat staré pohledy, šel jsem už bezpočtukrát a půjdu po ní asi i poslední vteřiny mého života. Je to cesta kouzelným krajem rodné země - a mladými léty, která byla i krásná i těžká. Vydejte se, prosím, tentokrát se mnou...“

Do Adršpachu cestoval se svými rodiči poprvé jako malý kluk, tedy v době mezi dvěma válkami, kdy zde žilo původní německy mluvící obyvatelstvo.

„Poznal jsem adršpašské skály už v době, kdy byly velice oblíbeným cílem výletníků, skupin i jednotlivců. Skalními městy prováděli tu uniformovaní opálení průvodci mluvící německy. České skupiny vedli však většinou Němci češtiny znali, i když ji všelijak lákali. Nevzpomínám si, že by se někdy vůči českým turistům chovali špatně. Byli to muži starší, nevysocí, křepcí, pohybující se proměnlivým terénem značně rychle. Při pouti skalnatým světem se opírali

o nezbytnou hůl. Snad všichni měli malý kartáček pod nosem. Na hlavě jim seděl klobouk se štětkou. Jejich kroje připomínaly zelené uniformy lesníků. Pumpky pod koleny vystřídávaly bílé nebo zelené ovinovačky. Boty nosili vždy velice fortelné. Při procházkách labyrintem nám tito pánové pořád říkali, co v čem máme vidět, vybičovávali naši fantazii na plné obrátky, a také přirozeně jako řádní průvodci dávali k dobru všelijaké vtipy a dělali narážky, jimž se chichotali dospělí, domnívající se bláhově, že jim turistická mláďata nerozumějí. Nejkrásnější částí cesty v Adršpachu byla projížďka skalním jezerem z vod nedaleko pramenící Metuje. Bylo to místo tajemné, se zelenavou vodou, písčítým dnem, plné rostlin pod hladinou a nad ní a statných kapradin na břehu, místo dávnověké. Projížděl jsem je vždy se zatajeným dechem - spolu s jinými - na lodičce tiše šplouchající do posvátného ticha. Procházka Adršpachem končila na střelnici před skalami, kde průvodci za zvláštní příplatek vystřelili ze starého kanónu, abychom si mohli poslechnout několikanásobnou ozvěnu. Krásné a strašidelné byly bouře ve skalách, kdy všude hrozivě dunělo a hřmělo. Za oněch časů někteří Češi ve skalních městech ještě s oblibou hulákali větu „Jak je ti Rakousko?“ - já to dělal také - a s napětím čekali, že jim několikanásobná ozvěna odpoví: „Ouzko!“ Starý žert z monarchie stále žil. Někteří dospělí se přitom tvářili dost opatrně. Co kdyby - !

Další vzpomínka Františka Černého pochází z doby po válce a z 80. let minulého století, na konci totalitního režimu, kdy jsem ho poznala osobně coby archivářka ve studovně náchodského archivu. Tehdy pracoval na knize, z níž jsou tyto ukázky. Čtenář se pousměje nad popisem návštěvnosti skal a úrovně v socialistickém pohostinství. Co by asi pan profesor říkal dnešní situaci v adršpašských skalách?

„Při nových setkáních s Adršpachem v různých dobách jsem tu vždy potkával velké davy lidí. V roce 1979 - dočítáme se v náchodském časopise Nový čas z konce července - neklesla od počátku turistické sezóny průměrná denní návštěvnost ve skalách pod 500 výletníků. Tyto náporů skalám zřejmě nevadí, chovají-li se lidé rozumně. Návštěvníci se po skalním městě rozptýlí. Pouze u vchodu do adršpašského bludiště dochází chvílemi k přelidnění. Situace věru zlá je jen v prostorách vyhrazených občerstvení. Vinu na tom mají nejen hostitelé, ale i většinou přehnaně spěchající hosté, kteří si tak často berou do hlavy, že za jediný den musí vidět devět zámků, tři skalní města, dvě rodné světničky a ještě jiné zajímavosti...“

Krásné je také koupat se v adršpašském písčitém koupališti před panoramatem bizarních skal.

Když se člověk neřítí bezhlavě kupředu, když jde touto končinou Čech po několik dní pěšky, jako jsem to před časem udělal se svou dcerou já, okřeje tu báječně.“

A ještě pár slov na závěr: „...pošlu vám své pohledy, protože vím, že nepatříte mezi ty, kdož si myslí, že pohlednice se už přežily. Proč by tomu tak mělo být?

Lidé si přec stále něco sdělují. Třeba jen přání a pozdravy, a dělají to raději na ploše s obrázkem, tedy na pohlednici... Kolik rukou se třeba dotklo listku, který byl v roce 1901 odeslán z Jaroměře do Káhiry, aby se tam pan Ferdinand Vitek mohl potěšit obrázkem svého rodiště a aby se dozvěděl, že mu ten a ten - přeje všechno nejkrásnější...“

Já vám taky!“

PhDr. Miroslava Moravcová

USNESENÍ ZASTUPITELSTVA OBCE ADRŠPACH Č. 9/2015 ZE ZASEDÁNÍ ZE DNE 26.5.2015

Zastupitelstvo obce schvaluje:

Usnesení č. 1/9/2015

Zastupitelstvo schvaluje rozpočtové opatření č.2/2015 viz příloha usnesení

Usnesení č. 2/9/2015

Zastupitelstvo schvaluje uzavření smlouvy mezi Obcí Adršpach a Úřadem práce, Náchod o finančním příspěvku na vytvoření pracovní příležitosti v rámci veřejně prospěšných prací k umístění uchazečů o zaměstnání a pověřuje starostu pana Bohuslava Urbana podpisem smlouvy

Usnesení č. 3/9/2015

Zastupitelstvo schvaluje digitální zaměření zámku v Dolním Adršpachu za cenu 150 000,- Kč včetně DPH

Usnesení č. 4/9/2015

Zastupitelstvo schvaluje odkoupení domu čp. 94 na pozemku st.p.č. 181 o výměře 764 m², p.č. 51 o výměře 1570 m², 60/1 o výměře 506 m² vše v k.ú. Horní Adršpach od Kolísků za cenu cca 1 350 000,- Kč

Usnesení č. 5/9/2015

Zastupitelstvo schvaluje V souladu s § 102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů kompetenci starosty obce k provádění jednotlivých rozpočtových opatření v rozsahu do výše 100 000,- Kč, jsou-li vyvolaná organizačními změnami a pokud tyto změny nevyvolávají další nároky na finanční prostředky obce (nezvyšuje se celkový rozpočet výdajů).

Rozpočtová opatření v částkách vyšších může starosta obce samostatně provádět jen v případech:

- a) rozpočtového zapojení účelově přidělených finančních prostředků z jiných rozpočtů
- b) kdy zapojení výdaje vyžaduje nutný výdaj na zajištění chodu obce, v případě havárií nebo stavu nouze, výdaj k odvrácení možných škod, dále když včasné provedení úhrady je vázáno penalizací a dopady penalizací mohou výrazně překročit případná rizika z neoprávněné úhrady
- c) úhrady pokut, penále z rozhodnutí nadřízených orgánů a dohledů a další nutné výdaje, kdy schválení rozpočtového opatření je nezbytné a má jen formální charakter, protože výdaj musí být realizován

Starosta provede rozpočtová opatření.

Zastupitelstvo si vyhrazuje právo na informaci o každém rozpočtovém opatření provedeném v kompetenci starosty na nejbližším zasedání zastupitelstva konaném po schválení rozpočtového opatření starostou a jejího stručného odůvodnění.

Usnesení č. 6/9/2015

Zastupitelstvo schvaluje žádost MZ a LŠ, HA 28 žádost o změnu územního plánu u pozemku p.č. 88 v k.ú. Horní Adršpach ze současného využití ZS na budoucí SV – záměr stavby domku

Usnesení č. 7/9/2015

Zastupitelstvo schvaluje žádost o změnu využití u pozemku p.č. 12 v k.ú. Dolní Adršpach ve vlastnictví obce Adršpach ze současného W na budoucí využití ZS

Usnesení č. 8/9/2015

Zastupitelstvo schvaluje uzavření smlouvy se zhotovitelem změny č.2 územního plánu Adršpachu s firmou SURPMO a.s., Hradec Králové za cenu 159 720,- Kč včetně DPH a pověřuje starostu p. Urbana podpisem smlouvy

Usnesení č. 9/9/2015

Zastupitelstvo schvaluje seznam žadatelů o změnu č.2 územního plánu Adršpachu a rozúčtování nákladů za pořízení změny jednotlivým žadatelům: Jana Tölgová, HA 108, Jindřich Maděra, DA 49, Lukáš Krecbach, DA 120, Ondřej Krecbach, Dobřichovice, manželé Manolovi, Hronov, Continental Automotive Czech Republic s.r.o., HA, Miloš Zahrádka a Lenka Šádková, HA 28, Obec Adršpach

Zastupitelstvo obce pověřuje:

Zastupitelstvo obce zamítá:

Zastupitelstvo bere na vědomí:

Zastupitelstvo bere na vědomí vyhodnocení ankety „Na zámku to žije – projekt rekonstrukce a revitalizace zámku v Adršpachu“ od firmy CODES CZ, Trutnov

Zastupitelstvo bere na vědomí dlouhodobé zapůjčení křišťálového lustru od p. SH, Trutnov na zámek v Dolním Adršpachu

Okénko starosty

BUDOVÁNÍ KANALIZACE V ADRŠPACHU

Dnes vás budeme informovat pouze o technických a ekonomických datech:

- Celková délka hlavních stok a přípojek budovaných na obecních pozemcích je 5 657 m. Z toho je 5 131 m gravitační (spádová) a 526 m kanalizace je výtlačkem. K 30. 5. 2015 bylo již položeno potrubí v délce 4 160 m.
- **Zahájení stavby bylo 14. 8. 2014.**
- **Datum dokončení stavby je 31. 8. 2015.**
- **Celková hodnota díla je plánovaná na 106 mil. Kč.**
- **K 30. 5. 2015 bylo již proinvestováno 55 mil. Kč.**
- **Kapacita ČOV D. A. je 800 EO (ekvivalentních obyvatel).**
- **Kapacita ČOV H. A. bude po úpravách rovněž 800 EO.**
- **Na trase jsou 3 přečerpávací stanice.**
- **Celkem je při této výstavbě uloženo 164 revizních šachet.**
- **Zkušební provoz bude zahájen 1. 10. 2015.**

B. Urban - starosta

NOVÝ ŽIVOT ZÁMKU...

Před časem proběhla dotazníková akce, ve které měli občané možnost projevit názor na další budoucnost zámku. V současné době je na OÚ k dispozici zpracovaná studie využití tohoto

objektu, která z velké části názory a nápady občanů prezentuje. Zároveň jsme zadali vypracování stavebně-historického průzkumu. Nyní bude probíhat diskuze zastupitelů a občanů o této studii. Budeme se snažit nalézt optimální způsob využití zámku a také stanovit konkrétní cíle ke zlepšení technického stavu budovy. To bude závislé na finančních možnostech obce a na úspěšnosti využití případných dotačních programů různých fondů a příspěvků Královéhradeckého kraje. V každém případě se bude jednat o postupné revitalizaci zámku a jeho nejbližšího okolí.

Studie bude uložena na stránkách OÚ. Rádi budeme, společně s projektovou firmou, naslouchat dalším názorům občanů při osobních jednáních.

B. Urban - starosta

Informace z radnice

BIOODPAD

Společnost Technické služby Adršpach s.r.o. ve spolupráci s poradenskou společností ALNIO Group s.r.o. získala podporu v rámci 64. výzvy z Operačního programu Životní prostředí na projekt s názvem „Účinné nakládání s bioodpady v obci Adršpach“. Předpokládaná hodnota projektu je stanovena ve výši 908 408,- Kč vč. DPH, přičemž spoluúcast TS Adršpach bude činit pouze 10% z výdajů projektu. Předmětem podpory je nákup traktorového nosiče kontejnerů, 3 ks kontejnerů, lopata s drapákem a 70 ks domovních kompostérů. V současné době probíhá příprava výběrového řízení na dodavatele techniky, předpokládaná doba realizace je stanovena na září - říjen.

B. Urban - starosta

VÝZVA

Chtěli bychom tímto způsobem oslovit všechny, kterým není jedno, co se v létě děje v adršpachském lomu. Inspirovala nás k tomu vlna odporu k zamýšlené realizaci ferraty u vstupu do skal. Chápeme, že koupání v lomu patří k návštěvě Adršpachu, ale to, co se odehrává v současnosti, přesahuje meze. Různé party, které po sobě zanechají pytle odpadků, používání šamponů a mýdel v nádrži s pitnou vodou, rozdělávání ohňů a hlavně využití okolního porostu jako WC. Lom prostě páchne jako veřejné záchody. Nepoužijí slovo, které by tam mělo patřit, protože by mě někdo mohl mít za sprostáka, ovšem dokonale by se hodilo.

V lomu je zákaz koupání, a proto bychom byli rádi, kdybyste se vy všichni, kdo jste petici za zrušení ferraty podepsali, zamysleli, jestli by se vaše aktivita nemohla posunout k místu, kvůli kterému sem jezdí filmové štáby z celého světa a má snad i větší význam pro návštěvníky Adršpachu. Neprezentujte lom jako koupaliště, snažte se spíše lidi odradit. Argumentace, že sem jezdí už léta, nikoho k ničemu neopravňuje. Tím spíše by mělo vadit, že se ostatní k tomuto místu chovají neuctivě, arogantně k zaměstnancům TS a lhostejně k práci jiných. Jak pochopit člověka, který se přímo u vstupu do skal povaluje nahý, a návštěvníci, kteří se vracejí z prohlídky s dětmi, musí kolem něho projít. Chápeme, že takové chování lidem vadí a vůbec neprospívá pověsti obce. Zřejmě jde o úchylinky a jako takové budou řešeny.

Prosíme proto všechny, kdo do Adršpachu jezdí rádi, aby se nad touto věcí zamysleli a pomohli dosáhnout omezení negativních jevů v lomu. Víme, že se nepodaří koupání zcela odstranit, ale určitě i tady je možné se chovat jako lidé. Byla by velká škoda, kdyby jedna z dominant Adršpachu byla oplocena, nebo jiným způsobem uzavřena. I takové varianty existují a v poslední době jsou skloňovány stále častěji. Doufejme, že k nim nebude nutné nikdy přikročit a že společnými silami se podaří lom zachovat alespoň v takovém stavu, jako je dnes.

Za TS Adršpach Zdeněk Zatloukal

DLOUHODOBĚ PLÁNOVANÝ ROZVOJ OBCE JE POTŘEBA - pokračování

Vážení spoluobčané, sousedi,

v minulém Adršpašském zpravodaji jsem se snažil jednoduchou formou vysvětlit a popsat co plán rozvoje je a k čemu je dobrý. V dnešním příspěvku bych se zaměřil na to, z čeho se plán skládá, vždy s krátkým popisem a vysvětlením.

Doporučená struktura plánu rozvoje obce (dále jen PRO)

Zjednodušeně řečeno se PRO skládá z analytické a návrhové části.

PRO začíná **úvodem**, ve kterém budou uvedeny základní informace o procesu zpracování dokumentu a komentář k pojetí a využívání PRO. Občané obce a další čtenáři a uživatelé dokumentu tak budou znát okolnosti vzniku dokumentu a lépe chápat, proč je dokument zpracován právě určitým způsobem.

1. Analytická část

Analytická část obsahuje části Charakteristika obce a Východiska pro návrhovou část.

Charakteristika obce obsahuje komplexní zhodnocení situace v obci, charakteristiku stavu a vývoje jednotlivých oblastí života obce. Klade důraz na zachycení hlavních rozvojových problémů obce a jejich příčin. Musí zachytit demografickou situaci, hospodářství, infrastrukturu, vybavenost, životní prostředí, ekonomickou situaci a fungování obce.

Charakteristika obce musí v jednotlivých oblastech odpovědět na následující obecné otázky:

- **Jaký je současný stav?**
- **Jaký je vývoj?**
- **Jaké jsou problémy, čím jsou způsobeny a případně zda a jak jsou řešitelné?**
- **Jaké má obec rozvojové možnosti, které doposud nevyužívá?**

Východiska pro návrhovou část jsou zpracována zejména na základě poznatků z charakteristiky obce a šetření názorů obyvatel a zachycují základní (klíčové) podněty pro návrhovou část, a to většinou v podobě tabulky se silnými a slabými stránkami. V této části je dobré se zaměřit i na limity rozvoje. U nás je to např. území CHKO, koridory vedení vysokého napětí, silnice nebo železnice. Dobré je také vyjít z vyhodnocení předchozího plánu rozvoje, kde bychom se mohli hlavně poučit o plánování zdrojů (jak personálních, tak finančních) na jednotlivé projekty a směry rozvoje.

Na závěr analytické části se vypracuje analýza vnitřních a vnějších faktorů, tzv. SWOT analýza. Zde zaneseme již zmíněné silné a slabé stránky (vnitřní faktory obce) a doplníme je o hrozby a příležitosti (faktory vnějšího okolí obce).

2. Návrhová část

V návrhové části je vyjádřena představa o rozvoji obce a navržen způsob jejího dosažení.

Návrhová část je tvořena částmi Strategická vize, Opatření a aktivity a Podpora realizace programu.

Strategická vize představuje dlouhodobý obraz o budoucnosti obce a formuluje směřování rozvoje obce. Zjednodušeně řečeno: Jak by měla obec v budoucnu vypadat. Součástí vize mohou být i principy, na nichž obec staví svůj rozvoj. Strategická vize zastrešuje období 10–20 let a zajišťuje kontinuitu jednotlivých střednědobých programů rozvoje obce.

Opatření a aktivity formulují způsoby naplňování vize ve střednědobém období.

Aktivita označuje konkrétní akci, činnost v rámci opatření. U aktivity je stanovena důležitost, rok(y) realizace, odpovědnost za realizaci, odhad nákladů na realizaci aktivity a zdroje financování. Opatření zastrešuje soubor aktivit k určitému tématu/prostoru a stanoví přístup k řešení jednotlivých témat/problémů. Opatření musí obsahovat min. 1 aktivitu.

Podpora realizace programu stanoví způsob sledování realizace, vyhodnocování a aktualizace PRO, tak aby se stal pružným nástrojem.

Akční plán podpoří naplňování PRO. Podrobně specifikuje způsob naplňování programových cílů, opatření a rozvojových aktivit programu rozvoje obce na období nejbližších 1–2 let. Konkretizuje rozvojové aktivity na nejbližší období až do podoby postupových kroků (rozfázování činností, zejména např. přípravné kroky).

Jednotlivé kapitoly a texty programu rozvoje obce mohou mít různý rozsah; důležité však je, aby dobře vystihovaly situaci v příslušné tematické oblasti.

Na závěr musím říci, že jsem si nedal lehký úkol – vysvětlit obsah PRO v podstatě na jedné stránce. Napsal jsem to s nejlepším vědomím a svědomím a doufám, že i srozumitelně. Rád vše dovysvětlím na případném společném sezení. To minulé se mi velice líbilo. Jestli projevíte zájem, rád přijdu a „něco povyprávím“.

Přeji pěkné léto.

Petr Krupička

Inzerce

Společnost VODA CZ SERVICE s.r.o.

nabízí realizaci domovní kanalizační přípojky k Vaší nemovitosti v obci Adršpach (v neveřejné části pozemku). Na dohodnuté

osobní schůzce v průběhu měsíců června až července 2015 provedeme pasport požadovaných prací, následně připravíme cenovou nabídku a v případě jejího odsouhlasení a podpisu jednoduché smlouvy o dílo zrealizujeme práce v srpnu až září, případně říjnu 2015.

KONTAKTNÍ OSOBA:

**Pavel Hylský, tel. : +420 739 618 770 ,
email : hylsky@vodaczservice.com**

Školství

HURÁ PRÁZDNINY

V pátek 26. 6. 2015 proběhne slavnostní předávání prvního vysvědčení a při té příležitosti proběhne pasování předškoláčků na

školáky. Oslavíme první rok fungování naší školy. A že byl tento rok opravdu pestrý! Tolik jsme toho společně i s dětmi z MŠ viděli, tolik zažili. Jezdili jsme do divadla, pár víkendů jsme spali ve škole, oslavovali jsme společně narozeniny, tvořili s rodiči, sevcili divadelní představení, sportovali, navázali spolupráci se suchodolskou a bukovickou školou, na týden jsme opustili rodiče a jeli si užívat ekologické aktivity do Horního Maršova, učili se lézt na skály, hráli si s hasiči... Ale hlavně jsme se naučili číst, psát a počítat! A o tom, jak nám to jde, se můžete přijít podívat v již zmiňovaný pátek na zahradu MŠ, kde oslavíme konec školního roku. My si ten letošní školní rok ještě malinko protáhneme a pojedeme na školu v přírodě do úpického kempu, kde budeme mapovat stopy pošťáka Kolbaby.

Krásné prožití letních dnů Vám přeje

Kolektiv Mateřské a základní školy, Adršpach

UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU V ADRŠPACHU

V letošním školním roce zahájila svou činnost v Adršpachu nejen základní škola, ale i univerzita třetího věku při České zemědělské univerzitě v Praze. Naši senioři zahájili studium v letním semestru a jako své první téma si zvolili Etika jako východisko z krize společnosti. Pilně docházeli jednou za čtrnáct dní do školy, aby si poslechli zajímavé přednášky doktora Šolce. Poctivě po každé přednášce dělali test a na závěr museli absolvovat velký závěrečný test. Po splnění závěrečného testu je čekala příjemnější část, předání prvních pamětních listů a oslava úspěšného zakončení letního semestru. O tom, že se tato aktivita našim seniorům zalíbila, svědčí to, že se již těší na zimní semestr, kde budou absolvovat přednášky, které volně navazují na předešlé téma.

Držme palce, aby jim studium šlo stále tak snadno a chodili na přednášky se stále stejným nasazením.

Karolína Gottsteinová

Tipy pro Vás

ROZHLEDNY KLADSKÉHO POMEZÍ SE MOHOU PYŠNIT VÝHLEDOVÝMI PANELE

To, že v loňském roce vyrostly v Kladském pomezí nové rozhledny, už není žádnou novinkou. Novinkou jsou však jejich výhledové panely, díky nimž se budete lépe orientovat v našem kraji i ve vzdálenější krajině a poskytnou vám ještě lepší a ucelenější zážitek z výhledu. Jako první byly panely připevněny na rozhledně Čáp, která se vypíná nastejnojmenném nejvyšším vrcholku Teplických skal. Jen o pár dní později byla o panely obohacena i rozhledna Žernov a jako poslední byly panely nainstalovány na rozhledně Na Sigálu u obce Horní Radechová. Rozhledna Na Signálu se však může chlubit ještě jednou novinkou, a to útulným dřevěným altánem, který se stal skvělým místem k odpočinku nejen pro návštěvníky rozhledny.

Branka je obecně prospěšná společnost, jejímž cílem je šetrný rozvoj cestovního ruchu. Jejím zakladatelem je Svaz cestovního ruchu Kladské pomezí, který sdružuje více než 40 měst, obcí a soukromých subjektů.

Kladské pomezí je oficiální název turistické oblasti v severovýchodních Čechách při hranici s Polskem, která zaujímá rozlohu bývalého okresu Náchod a částečně zasahuje do okresu Trutnov v oblasti Jestřebích hor. Název vychází z historie, kdy tudy procházela důležitá obchodní stezka spojující Prahu s polským Kladskem.

tisková zpráva, Karolína Gottsteino

HIGHLINE MEETING V ADRŠPACHU.

Co to vlastně je a jakou má historii?

Highline jsou „lajny“ natažené vysoko nad zemí mezi stromy, skalními masivy nebo věžemi, po kterých se chodí. Pro zajištění maximálního bezpečí je nutné mít dokonalé, několikanásobné kotvící body. Pod samotný popruh se upevňuje horolezecké lano, které je pojistkou pro případ, že by se popruh přetrhl. Popruh nebo lano je nutné v místech, kde se dotýkají stromu nebo skály, vypodložit například odřezky koberců, batohy, dekami apod. Jednak proto, aby se neničil strom nebo skála, jednak proto, aby se neodíral nebo dokonce neprodřel popruh, zejména při pádu. „Hajlajny“ se většinou chodí jištěny - slacklinisté si oblékají sedací úvaz neboli sedák spojený s popruhem lanovou smyč a dvěma karabinami se šroubovacím zámkem. Je ale zaznamenáno i několik přechodů bez jištění. Nejznámějším je nejspíš přechod highline na Lost Arrow v Yosemitech Deanem Potterem.

Tento druh adrenalinového sportu je velmi oblíbený zvláště mezi mladší generací. Jsme velmi rádi, že se dostal i k nám do Adršpachu, a to hlavně díky Kubovi Krebachovi. Doufáme, že se Highline Meeting stane tradiční akcí, která do Adršpachu bezesporu patří. Letošní ročník se uskuteční ve dnech 16. až 19. července na Křížovém vrchu. Hlavní „stan“ a zázemí pro účastníky bude jako každoročně na hřišti v Dolním Adršpachu, a proto žádáme obyvatele v přilehlých domech o shovívavost. Jsme rekreační oblastí a zároveň i oblastí s velkou koncentrací návštěvníků, tak proč jim nenabídnout i další zajímavé akce pro různé věkové kategorie.

Díky za vstřícnost

Beata Radoňová TIC Adršpašské skály

Reportáže

SKALNÍ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA BROUMOVSKO

Skalní záchranná služba v CHKO Broumovsko je dobrovolné občanské sdružení, které bylo založeno v lednu 2000 na základě iniciativy horolezců, turistů a hasičů okresu Náchod. V říjnu 2000 se SZS stala kolektivním členem Českého červeného kříže.

Úkolem sdružení je podílet se na záchranných akcích profesionálních složek Integrovaného záchranného systému okresu Náchod, zejména Hasičského záchranného sboru, Zdravotnické záchranné služby a Policie ČR při úrazech turistů a horolezců ve skalních terénech. Členové SZS se podílí na lokalizaci a přístupu k místu nehody, poskytování předlékařské první pomoci, pomáhají Hasičskému záchrannému sboru při poskytování technické první pomoci (vyproštění a následný transport) a Policii ČR při pátrání po pohřešovaných osobách.

Oblast působnosti SZS je velká, a tak je potřeba se během dobrovolných služeb přemísťovat a pohybovat po celém Broumovsku. Během července a srpna se drží služby o víkendech a občas také v týdnu. Zde se dostávám k jádru problému. Většina členů je přespolních, a mají tedy problém s chybějícím zázemím. ČD nám zatím pronajaly prostory vedle nádražní budovy, ale bohužel jde o dočasné řešení. Prostory jsou nevyhovující, jedná se o starou budovu, která je vlhká, a hrozí tak poškození zdravotnického materiálu, nosítek, záchr. batohů atd.

Mluvila jsem se současným náčelníkem SZS Janem Adamcem st., který by velmi uvítal jakýkoliv nápad od místních obyvatel nebo podnikatelů, který by vedl k vytvoření jakéhosi střediska SZS v Adršpachu.

Přijíždí k nám mnoho návštěvníků, turistů i horolezců, s čímž bývá spojená zvýšená úrazovost.

K napsání tohoto článku mě inspirovala jedna průvodkyně, která přijela do Adršpašských skal se skupinou německých seniorů. Jeden z nich na okruhu zkolaboval, a tak se řešil jeho transport. Paní průvodkyně se na mě obrátila s otázkou: „To tady nemáte nějakou službu nebo někoho, kdo by zajistil první pomoc?“ Uvědomila jsem si, že vlastně ani nemáme a že ani nevím, jestli je nějaká povinnost pro provozovatele okruhu zajistit službu první pomoci nebo přepravu pacienta ze skal, třeba jen na parkoviště k autobusu, nebo do míst, kam se dostane sanitka. V některých případech tyto situace řeší strážci (pokud jsou zrovna dostupní), nebo zavoláme záchranku, která se spojí s dalšími složkami IZS. Někdy je však tento proces zdoluhavý a přiznávám, že ne vždy probíhá tak, jak bychom si přáli.

Podtrženo a sečteno, jsem velmi ráda, když nám kluci ze skalní záchranné služby pomáhají a hlavně když vím, že se pohybují někde na okruhu a můžeme se na ně v případě potřeby obrátit. Vhodné zázemí by si SZS v Adršpachu rozhodně zasloužila.

Podtrženo a sečteno, jsem velmi ráda, když nám kluci ze skalní záchranné služby pomáhají a hlavně když vím, že se pohybují někde na okruhu a můžeme se na ně v případě potřeby obrátit. Vhodné zázemí by si SZS v Adršpachu rozhodně zasloužila.

Beata Radoňová, TIC Adršpašské skály, člen SZS Broumovsko

Tipy pro Vás

ČESKO-POLSKÁ SPOLUPRÁCE, ADRŠPACH A GMINA LUBAWKA

Dne 9. 9. 2014 byla uzavřena dohoda o spolupráci partnerských obcí Adršpach a Lubawka. Došlo k setkání i podepsání dohody, společné projekty však nebyly realizovány žádné. Od září 2014 se změnilo jak vedení obce Adršpach, tak vedení v Lubawce. Bylo tedy nutné uskutečnit nové setkání, na kterém se ujasnilo podrobnosti další spolupráce. Starostka obce Lubawka paní Ewa Kocemba a starosta pan Bohuslav Urban se na společném jednání dohodli na dalších postupech a projevíli obrovský zájem o účast na kulturních, sportovních a dalších společenských akcích na obou stranách hranice. Jedině při opakovaných setkáních se mohou objevit další nápady pro společné projekty.

Pár řádků o partnerském městě a jeho atraktivitách. Gmina Lubawka má 14 částí. Patří do ní Błazejów, Błazkowa, Bukówka, Chełmsko Śląskie, Jarkowice, Miszkowice, Niedamirów, Okrzeszyn, Opawa, Paczyn, Paprotki, Stara Białka, Szczepanów a Uniemyśl.

Počet obyvatel: cca 11 500

Dalším partnerským městem Gminy Lubawka je město Żacléř.

Historické a kulturní památky

Kostel Nanebevzetí Panny Marie / Lubawka

Za svůj současný barokní vzhled vděčí zejména přestavbě z první pol. 18. století, ačkoli do dnešní doby jsou na něm viditelné stopy gotických prvků, zvláště na fasádě. První kostel na tomto místě vznikl pravděpodobně v 15. století. Významnou památkou je vyřezávaný barokní oltář a interiér navazující na výzdobu křešovského kláštera.

Kostel sv. Anny / Lubawka

Výzdoba jeho barokně-klasicistních interiérů se datuje k 17. století. Byl postaven jako hřbitovní kaple. Vedle kostela je starý hřbitov, na kterém se nachází mj. kříž připomínající oběti pruskorakouské války z 19. století – toto místo je označeno pamětní tabulí.

Náměstí / Lubawka

Současné budovy vznikly v místě předchozí zástavby, která shořela během velkého požáru města v 1. polovině 18. století. Centrální místo zaujímá radnice postavená v letech 1723 až 1726. Za pozornost stojí socha sv. Jana Nepomuckého v jednom z nároží radnice.

Kostel 14 pomocníků / Lubawka

Za svůj barokní vzhled vděčí přestavbě z první poloviny 18. století. Jeho běžně používaný název je kostel sv. Kryštofa. V dobách slávy křešovského opatství sloužil mj. jako letní rezidence opatů a stal se i poutním místem. V interiéru kostela můžeme na malbách obdivovat sochy svatých, mezi nimi i sv. Kryštofa. Světci jsou zde zobrazeni ve svých charakteristických pózách a se svými atributy. V interiéru se nachází nádherný dřevěný strop s kazetovou konstrukcí. Ke kostelu patří přilehlý opatský zámek a hospodářské budovy.

Kostel Svaté rodiny / Chełmsko Śląskie

Byl postaven v 17. století a prakticky do dnešního dne v něm zůstává zachován nenarušený raně barokní sloh s vnitřní

Tipy pro Vás

štukovou geometrickou a rostlinnou výzdobou. Najdeme zde i bohatě zdobený oltář. Tento kostel představuje příklad slezského sakrálního baroka.

Tkalcovské domy / Chelmsko Śląskie

Byly postaveny křešovskými opaty v roce 1707 speciálně pro tkalce lnu, kteří sem přišli z Čech. Původně bylo budov dvanáct, ovšem jedna z nich – Jidáš (Judasz) shořela. Dodnes se dochovalo jen 11 domů. V části je zpřístupněna prohlídka tkalcovských světnic, které jsou provozovány místním sdružením. Své služby zde nabízí i kavárnička. Na druhé straně obce stojí poslední zachráněný dům ze souboru budov „Sedmi bratrů“ (Siedmiu Braci) určených pro tkalce damašku.

Náměstí / Chelmsko Śląskie

Toto náměstí je svědkem dávné slávy obce, která měla do roku 1945 městská práva a byla centrem tkalcovské výroby. Do současné doby si zachovalo svůj původní charakter s pravidelným tvarem, část domů má podloubí s kamennou dlažbou. Pozornost si zaslouží barokní a klasicistní domy v jeho severním průčelí. Ve středu náměstí je umístěna socha sv. Jana Nepomuckého.

Všechny tyto a další historické zajímavosti čekají na Vaši návštěvu.

Beata Radoňová, TIC Adršpašské skály

ADRŠPAŠSKO NA STARÝCH MAPÁCH A VYOBRAZENÍCH

13. 6. - 30. 10. 2015

Od poloviny června je v přízemí adršpašského zámku otevřena výstava Adršpašsko na starých mapách a vyobrazeních, která nabízí pohled do dávné historie Adršpachu a jeho okolí, Broumova a dalších míst bývalého okresu Broumov. Výstava potrvá do konce října letošního roku.

Výstava výběru originálů map, rytin, litografií, fotografií a dalších vyobrazení je vedena snahou o seznámení širší veřejnosti se zatím méně či zcela neznámými kartografickými a obrazovými materiály. Dochovaných uměleckých ztvárnění s adršpašskými motivy je ale tolik, že by jistě naplnila samostatnou knižní studii. Zde prezentovaný výběr ze sbírkového fondu Petra Bergmanna nás provádí Adršpašskem zachycovaným od poloviny 18. století ryteckou nebo litografickou technikou až do konce 19. století, kdy převzaly dominantní roli jiné rozmnožovací techniky, zejména fotografie, světlotisk a autotypie. V té době vstupují na scénu také pohlednice, které byly v prvních desetiletích jejich výroby zhotovovány z ocelorytů nebo litografických kamenů a teprve kolem roku 1900 se začaly tisknout heliograficky. Klasické tiskové techniky následně zcela ustoupily do pozadí a staly se již jen prostředkem pro uměleckou tvorbu. Výstavu doplňují první fotografie místních, přespolních i zahraničních fotografů, kteří Adršpašsko fotografovali. K vidění jsou také ukázky litografických, světlotiskových a fotografických pohlednic z Adršpachu, Teplic nad Metují, Zdoňova, Libné, Bischofsteinu a dalších lokalit blízkého okolí. Další reprodukce, zejména skalních motivů lze nalézt v suvenýrových albech a leporelech, případně malované, boušené

Tipy pro Vás

nebo tištěné na upomínkovém skle a porcelánu.

Nejstarší známé vyobrazení Adršpachu pochází z dílny vrtatlavského vydavatele Langhansse, který snad jako první vydal v roce 1738 útlý sešit s popisem skalního města a jeho zajímavostí a vedutu s panoramatem skal, vyobrazením zámku a tehdy ještě nepatrné vesnické zástavby. Na Langhansse se jako na prvního propagátora Adršpachu odvolává i Karel Bienenberg, někdejší hejtman Královéhradeckého kraje, historik a archeolog, který se o publikaci zmiňuje ve svém pojednání o Adršpachu vydaném přibližně o čtyřicet let později. Lze tedy předpokládat, že starší vyobrazení neznal ve své době ani Bienenberg. Zajímavostí je v tomto kontextu veduta Adršpachu z Diderotovy encyklopedie, která zobrazuje zámek i okolní ves v podobě evokující dobu před renesanční přestavbou zámku, ovšem její vydání je prokazatelně o dvacet let mladší, než Langhansův průvodce. Že však byl Adršpach velmi známým místem již v 17. století je zřejmé z častého uvedení obce ve starých mapách, poprvé snad na Aretinově mapě Čech vydané již v roce 1619. Z toho lze vyvozovat, že místo bylo pro své neobvyklé přírodní krásy navštěvováno již dlouho před tím, než došlo k vydání prvního sešitu s jeho popsáním a vyobrazením. Podobně často zobrazovaným motivem bylo i Teplické skalní město, ovšem o necelých sto let později než Adršpach. Z obou těchto lokalit se dochovaly stovky rytin, kreseb, maleb, litografií a prvotních fotografií, pohlednic, suvenýrových předmětů s motivy skalních měst a publikací obsahujících rozmanitá vyobrazení. Na výstavě lze vidět nejstarší tisky z 18. století, kromě zmíněné grafiky z Diderotovy encyklopedie a dvou vedut skalního panoramatu z knihy Karla Bienenberga také akvatintu Antonína Balzera, snad nejvýznamnějšího českého vedutisty, který v Adršpachu tvořil. Počátkem 19. století navštěvoval Adršpach F. A. Tittel, významný vedutista ze slezské strany Krkonoš, jehož grafiky zaujmou především subtilní linkou a jemným kolorováním. Na konci 19. století byl Adršpach již slavným turistickým místem a v té době sem přijížděli umělci ze všech stran, aby divotvorné skalní labyrinty ztvárňovali. Mezi těmi nejznámějšími to byli grafik a ilustrátor Karel Liebscher nebo krajinář Julius Mařák a dlouhá řada dalších, z nichž mnozí jsou zastoupeni alespoň jedním výtvarným dílem na souborné výstavě.

Kartografické práce vystavené v přednáškovém sále v přízemí zámku jsou vybrány tak, aby ukázaly vývoj mapování místa počínaje nejstaršími mapami, na kterých se Adršpach objevuje, jako jsou kopie Aretinovy mapy, v tomto případě Janszoniova mapa Čech z poloviny 17. století. Z počátku 18. století pochází Müllerův podklad pro mapu Královéhradeckého kraje vytvořenou rytcem Winklerem, případně Gibsonovu vojenskou mapu téže oblasti. Velmi zajímavým historicko-místopisným materiálem je pruská vojenská mapa vzniklá na konci 18. století, mapující detailně topografii Broumova. Speciální mapy seznamují s geologickou situací regionu, národnostními poměry Kladského pomezí, případně mapy poštovních kursů ukazují vývoj poštovních cest a rozvoj železnice v českém teritoriu.

Výstava jako celek nabízí nejen zajímavý pohled do minulosti Adršpašska a Broumova, ale také silný estetický a umělecký zážitek, neboť většina tvůrců, jejich díla jsou vystavena, byla skutečnými mistry své doby a procházíme se nejen dějinami Adršpachu a okolí, ale také historií umělecké místopisné tvorby, vývoje tiskových technik a zdokonalování kartografického řemesla.

Petr Bergmann

		1	2	9				
	3	6			8			9
				1	5			
4				2			9	5
7	2						3	6
1	6			3				7
			1	5				
3			9			6	8	
				6	2	7		

	5		4				8	
	9				5		6	
		1			3	2		
9				4				3
7			5		6			1
				7				
		6			4	5		
	1				7		4	
	7		8				1	

Pozvánky

KALENDÁŘ AKCÍ 2015

ČERVENEC

1.-12. 7. 2015	Letní tábor (hasiči Teplice nad Metují)	Hřiště TJ
3. 7. 15	Improshow	Zámek
10. 7. 15	Divadlo – loutky	Zámek
16. 7. 15	Adrlines	Hřiště TJ
18. 7. 15	Patchowork	Zámek
25. 7. 15	Zámecké slavnosti	Zámek
25. 7. 15	Tenis o pohár Starosty a Starostové	Kurty H.A.

SRPEN

16.8.15	Divadlo – loutky	Zámek
	Divadlo – POHÁDKY Z KRAKONOŠOVY ZAHRÁDKY	Zámek
	Den řemesel	Zámek

27.-30. 8. 2015 Mezinárodní horolezecký filmový festival (32.ročník)

Teplice nad Metují

ZÁŘÍ

	Lunchmeat cup (lezci)	Kurty H.A,
4. 9. 15	Memoriál Míry Šmída v tenise	hala TJ
12. 9. 15	Specialized Rallye Sudety	
19. 9. 15	Teplicko – Adršpašská 33	
19. 9. 15	Ádr – Chvaleč – Ádr běh 10km	
26. 9. 15	Memoriál Zdeňka Pouznara	

Start Teplice nad Metují
Teplice/Adršpach
Horní Adršpach
Kurty H.A,

loutkové divadlo !!!
ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA
— Divadlo U staré herečky —
ZÁMEK ADRŠPACH
10. 7. 2015 ve 14.00h

loutkové divadlo !!!
TYGR BÁBOVEK
— Divadlo U staré herečky —
ZÁMEK ADRŠPACH
16. 8. 2015 ve 14.00h

Redakční uzávěrka pro další vydání je 15.8.2015.

Distribuční místa Adrpašského zpravodaje:

H.Adršpach: Obecní úřad, Obchod Bicanovi, D.Adršpach: Infocentrum, Pohostinství U Tošováka, Penzion U Peňáka

ADRŠPAŠSKÝ ZPRAVODAJ vydává **Obec Adršpach** (IČ: 006 535 60), Nákładem 500 výtisků. Odpovědný redaktor: Bohuslav Urban redaktori: Beáta Radoňová, Miloš Zahradko.

Adresa redakce: Obecní úřad Adršpach, Horní Adršpach 128, 549 52 Horní Adršpach. E-mail: starosta@skalysadrspach.cz.

Za obsah článků odpovídají autoři. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevrací. Grafická úprava a tisk: 3V advert, Tiskárna Matěna, Adršpašský zpravodaj vychází od března 2011.